

LANDINFO

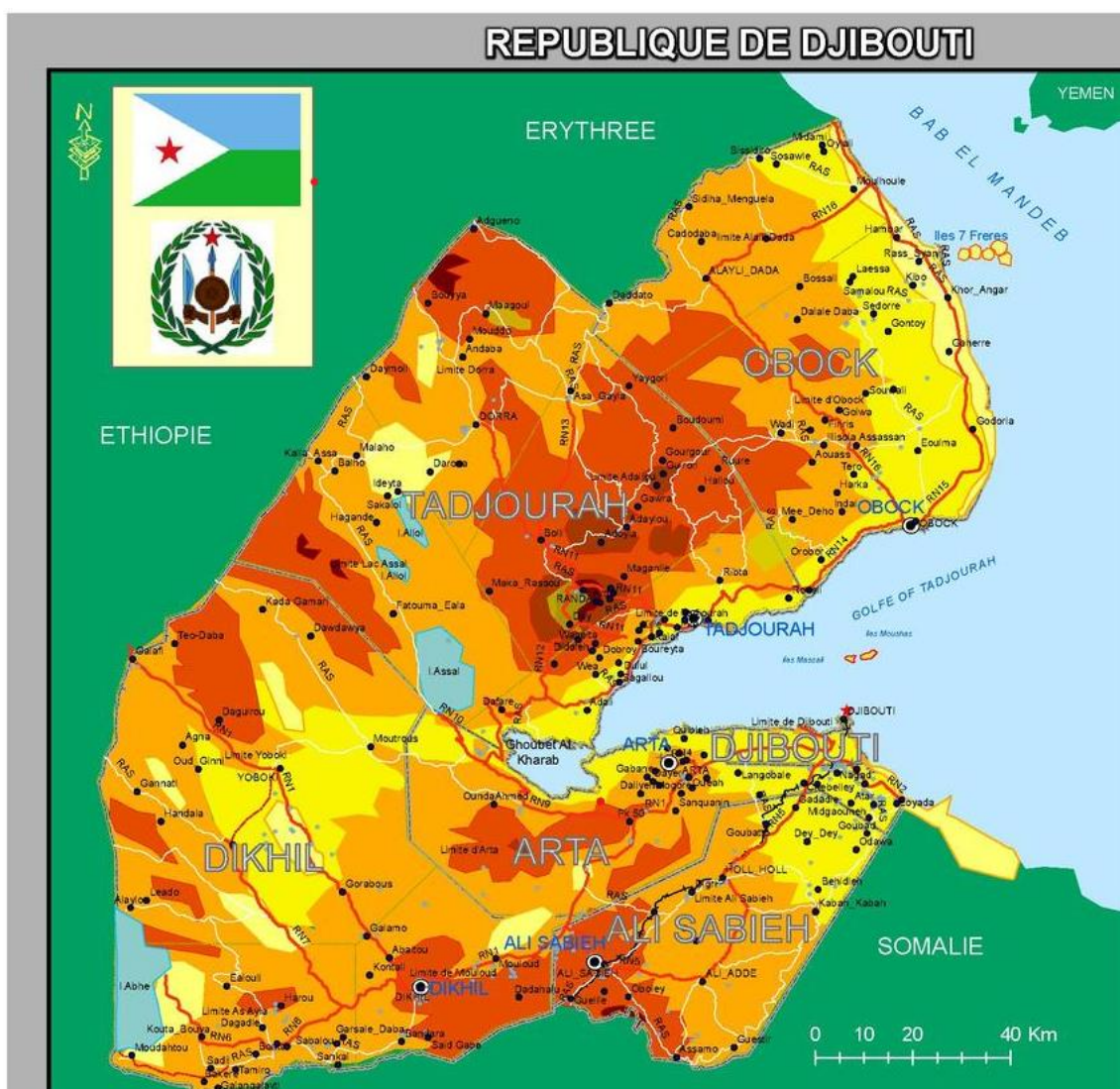
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Basisinfo – Djibouti

26.05.2020

Geografi

Djibouti ligger i det nordøstre Afrika ved Rødehavets sørlige innløp. Landet grenser i nord til Eritrea, i nordvest og vest til Etiopia og i sør til Somalia (Somaliland). Det er det tredje minste landet på det afrikanske kontinentet, og er på størrelse med det tidligere Troms fylke. Landet har en 370 km. kystlinje ved Rødehavet og Adenbukta. Innlandet er karrig og ufruktbart, og 90 prosent av landet består av ørken. Klimaet er hett og tørt.

Kilde: Abass Omar Chirdon, mars 2012

Historie

På grunn av det karrige ørkenlandskapet var det området som i dag er Djibouti, kun spredt befolket i oldtiden, vesentlig av nomader som reiste gjennom området. Etter hvert innvandret afar-folket fra Etiopia og Eritrea og issa-befolkningen fra Somalia. Araberne kontrollerte handelen i området fram til 1500-tallet via en handelsstasjon i Tadjoura, og førte med seg islam. Franskmennene slo seg ned i Obock på 1800-tallet. Tadjoura og Obock ble franske protektorater i 1884 og slått sammen til kolonien Fransk Somaliland i 1896. I 1967 fikk området indre selvstyre under navnet Det franske Afar- og Issa-territoriet.

I 1977 ble landet uavhengig etter en folkeavstemning, og tok navnet Djibouti. Tiden etter selvstendigheten var preget av spenninger og uro mellom afarene og issaene. I 1991 utviklet konflikten seg til en borgerkrig, da Front pour la restauration de l'unité et de la démocratie (FRUD), som besto av militante afar-grupper, grep til våpen mot Hassan Gouled Aptidons regime. Presidenten ba om militær støtte fra Frankrike, og etter flere omganger med kamper, ble det inngått en fredsavtale mellom partene i 1994. I henhold til grunnloven av 1992 er Djibouti en demokratisk republikk, men er i realiteten en ettpartistat som siden 1999 er ledet av Gouleds slektning, Ismael Omar Guelleh.

Befolkning og etniske grupper

Djibouti har rundt én million innbyggere. Rundt to tredjedeler av befolkningen bor i hovedstaden Djibouti by og omegn. Andre mindre byer er Ali Sabieh, Dikhil og Tadjoura.

De største folkegruppene i Djibouti er somalierne og afarene. Begge gruppene finnes også i Djiboutis naboland. Somalierne i Djibouti tilhører i all hovedsak Dir-klanen Issa. Medlemmer av denne klanen finnes også i Etiopia og Nordvest-Somalia, og båndene mellom medlemmer av gruppen er tette på tvers av landegrensene. Dette gjelder også afarene, som lever i Etiopia og Eritrea. Størrelsen og sammensetningen av befolkningen er et sensitivt spørsmål for djiboutiske myndigheter. Det er likevel vanlig å anta at somalierne utgjør rundt halvparten av befolkningen, afarene førte prosent og resterende grupper (jemenitter, eritreere, etiopiere, europeere og andre) ti prosent. Anslagene kan variere fra kilde til kilde.

Somali-befolkningen er organisert i klaner. Afarene er også organisert etter klan, med to distinkte klasser, overklassen asaimara, og den lavere klassen adoimara, som ikke kan eie buskap eller jord.

[Landinfo respons: Somaliske klaner og grupper på Afrikas horn](#) (14.12.2017)

Encyclopaedia Britannica: [Afar People](#)

Administrativ inndeling

Djibouti er inndelt i fem administrative regioner. Hver region har en regionhovedstad med samme navn:

- Ali Sabieh
- Dikhil
- Djibouti
- Obock
- Tadjourah

Regionene er igjen inndelt i distrikter.

Djibouti by er den største byen i landet, med rundt en halv million innbyggere. Deretter følger Ali Sabieh (38 000), Dikhil (25 000) og Tadjoura (15 000). Landsbygda er kun spredt befolket.

National Investment Promotion Agency: [Geography & Regions, Djibouti](#)

Språk

Fransk og arabisk er offisielle språk. Fransk er undervisningsspråk fra grunnskole til universitet, og brukes også i offentlig forvaltning. Arabisk har en viktig betydning, særlig i forbindelse med det religiøse liv. Somali og afar har status som nasjonalspråk, og brukes i daglig kommunikasjon innad i familier og i lokalmiljø.

Landinfo (09.11.2017). [Djibouti – språkforhold](#)

Ethnologue: [Djibouti](#)

Religion

94 prosent av befolkningen er sunni-muslimer. Det finnes også kristne i landet, hovedsakelig utlendinger.

U.S. Department of State (21.06.2018): [2018 International Religious Freedom Report– Djibouti](#)

Politiske forhold

Djibouti er en republikk med presidentstyre etter fransk modell, hvor presidenten har stor makt. Parlamentet og andre folkevalgte forsamlinger har liten innflytelse. Landet har kun hatt to presidenter siden uavhengigheten fra kolonimakten Frankrike i 1977, Hassan Gouled Aptidon fra 1977 til 1999, og hans slektning Ismail Omar Guelleh fra 1999. Guelleh ble gjenvalgt for fjerde gang i 2011. En

grunnlovsendring i 2011 fjernet samtidig begrensningen på antall presidentmandater.

På papiret har Djibouti et flerpartisystem. I realiteten er det politiske systemet dominert av Guellehs parti Rassemblement Populaire Pour le Progrès, RPP. Dette partiet, som i dag inngår i koalisjonen UMP, har fullstendig dominert det politiske livet i Djibouti siden det ble etablert på slutten av 1970-tallet. RPP finner sin støtte i den somaliske issa-klanen, og blant eliter innenfor afar-befolkningen. Etnisk tilhørighet, klientilhørighet og personlige relasjoner spiller ofte en viktigere rolle enn ideologi og partipolitisk tilhørighet. Etnisk favorisering og nepotisme er utbredt, noe som først og fremst gagnar den somaliske issa-klanen, og særlig presidentens underklan, mamasan.

De viktigste opposisjonspartiene er Mouvement pour le renouveau démocratique et le développement (MRD) og Alliance républicaine pour la démocratie (ARD), i tillegg til en del mindre partier. Det finnes også opposisjonsgrupper i eksil, særlig i Frankrike og Belgia.

Opposisjonen er fragmentert og har lite handlingsrom. Valgsystemet med enmannsvalgkretser favoriserer det største partiet (RPP), og opposisjonen har derfor vanskeligheter med å få innflytelse. Opposisjonen boikotter jevnlig valg i protest mot valgordningen. Myndighetene bruker tidvis autoritære virkemidler for å beholde sin dominerende posisjon, og står bak tilfeller av trakassering og andre reaksjoner mot opposisjonspolitikere og aktivister. Guelleh og hans krets kontrollerer hele statsapparatet, og bruker tidvis sikkerhetsstyrkene til å holde opposisjonen i sjakk. Det finnes ingen fri og uavhengig presse i landet.

Sikkerhet

Djibouti er et stabilt land i en ellers turbulent region. Ettersom landets økonomi hviler tungt på inntekter fra Djibouti havn og utenlandske militærbaser, er sikkerhet og stabilitet myndighetenes viktigste hensyn. Franskmennenes tilstedeværelse i landet siden uavhengigheten i 1977, har hatt en stabiliserende effekt, og utenlandske militærbaser (USA, Kina, Japan med flere) bidrar til å stabilisere landet. Siden 1998 og krigen med Eritrea har Djibouti vært Etiopias eneste tilgang til havet, og dermed livlinen i Etiopias utenrikshandel. Stabilitet i Djibouti er derfor i Etiopias interesse, og landet framstår dermed som en garantist for stabilitet i Djibouti.

Djibouti har ikke opplevd terrorangrep i nyere tid. Det eneste unntaket er angrepet på en restaurant i Djibouti by i 2014, som tilskrives den somaliske jihadistgruppen al-Shabaab.

Djibouti er et lite, oversiktlig land med knapt én million innbyggere, og det er derfor forholdsvis enkelt for myndighetene å holde oversikt over befolkningen. De djiboutiske sikkerhetstjenestene er innflytelsesrike, aktive og nærværende, og driver sannsynligvis omfattende overvåkning av befolkningen, blant annet

gjennom et effektivt nettverk av (sivile) informanter. De nomadiske klanene er myndighetenes øyne og ører i grenseområdene, særlig med tanke på terrorbekjempelse.

CIVICUS & FIDH (05.10.2017): [Djibouti. Joint Submission to the UN Universal Periodic Review 30th Session of the UPR Working Group](#)

Skolegang

Skolesystemet er bygd opp etter fransk modell, og undervisningsspråket er fransk. Skolegangen begynner ved seks års alder. Barneskolen på fem trinn (enkelte kilder oppgir at det er seks trinn) er formelt sett obligatorisk, men kun to av tre barn begynner på skole, og mange faller ut av skolen allerede i løpet av de første årene. Ungdomsskolen (fire år) og videregående skole (tre år) er frivillig. Kun et lite mindretall av elevene tar artium. En del velger madrasas (muslimske videregående skoler) i stedet for offentlig skole. I disse skolene er undervisningsspråket arabisk.

Den offentlige skolen preges av store utfordringer, både med hensyn til frafall, likestilling mellom jenter og gutter og kvaliteten på undervisningen. Det finnes flere privatskoler i landet, både kommersielle og skoler drevet av frivillige organisasjoner og den katolske kirke. De fleste private skoler er franskspråklige, men det finnes også noen privatskoler hvor engelsk er undervisningsspråk.

Djiboutis første universitet ble etablert i 2006. Før dette dro studenter utenlands, hovedsakelig til Frankrike, for å studere. Studier i utlandet, særlig vestlige land, er fortsatt det fortrukne for dem som har muligheter til det. Det finnes også noen høyskoler i Djibouti.

Økonomi og arbeidsmarked

Djiboutis økonomi er i stor grad knyttet til landets strategiske beliggenhet ved Rødehavet og Adenbukta, en av verdens travleste skipsruter. Økonomien hviler nesten utelukkende på inntekter fra servicesektoren, hovedsakelig inntekter fra havnene i og ved Djibouti by, den viktigste havnen i regionen. Jernbanen til Etiopias hovedstad Addis Abeba og utenlandske militærbaser genererer også viktige inntekter. Disse inntektene er skjevt fordelt i befolkningen, og kommer særlig en liten elite til gode.

Djiboutiere flest livnærer seg av arbeidsintensivt jordbruk, dyrehold eller fiske. Klimaet i landet er barskt. Høye temperaturer og regelmessige og langvarige tørkeperioder gjør jordbruk og dyrehold vanskelig. Industrien er lite utviklet, og så godt som alle forbruksvarer må importeres.

Mange på landsbygda reiser inn til hovedstaden på jakt etter arbeid. Det er få muligheter for jobb i den formelle sektoren, og myndighetene har sterk kontroll på de innbringende sektorene, herunder leieinntektene fra militærbaser til land som Frankrike, Italia, USA og Kina. Størstparten av den urbane befolkningen tjener

derfor til livets opphold gjennom småhandel og tjenesteyting i den uformelle økonomien.

Til tross for økonomisk vekst de siste årene, blant annet gjennom nedgang i offentlige utgifter og effektivisering av havnedriften, har landet gjort små framskritt med hensyn til å redusere fattigdommen og skape arbeidsplasser. Den økonomiske veksten nulles i stor grad ut av en strek befolkningsøkning. Arbeidsledigheten er skyhøy, og befolkningens utdanningsnivå er lavt.

Ved hjelp av kinesiske investeringer, åpnet Djibouti en frihandelssone (Djibouti International Free Trade Zone) i juli 2018. Dette er en del av Djiboutis strategi om å forsterke sin posisjon som et handels- og logistikk-knutepunkt i regionen.

Helsevesen

Helsetilbudet er generelt dårlig, men bedre i Djibouti by enn i resten av landet. Kun hver tredje innbygger har tilgang til grunnleggende helsehjelp. Det finnes ett større offentlig sykehus i Djibouti by (Hôpital Général Peltier, HGP), og mindre helsesentre i andre deler av landet.

Det finnes private helsetilbydere i landet, både kommersielle og drevet av ideelle organisasjoner. Disse tilbyr helsebehandling av bedre kvalitet enn det offentlige helsevesenet. Militærsykehuset (Hôpital Militaire Omar Hassan El-Béchir) er åpent for alle som kan betale. Personer med tilstrekkelige økonomiske ressurser, kjøper helst helsetjenester i utlandet.

I Djibouti by finnes det en del velassorterte apotek som tilbyr de fleste legemidler. På landsbygda er tilgangen på legemidler betydelig mer begrenset. Legemidler må importeres og er ofte dyre.

Spedbarnsdødeligheten er høy, særlig på grunn av utbredt underernæring. I 2014 døde i nærheten av hvert femte barn før de fylte fem. Diarésykdommer, tuberkulose, malaria og meslinger bidrar til den høye barnedødeligheten. Mange kvinner dør i forbindelse med fødsel.

Andelen hivsmittede er 1,2 prosent (2018).

Bruken av khat er omfattende, og mange mener at det store forbruket bidrar til fattigdommen i landet. Tidligere var det stort sett menn som tygget khat, men i dag brukes det av begge kjønn, og også av barn og ungdom.

Oxford Business Group (2018): [Addressing challenges and facilitating universal health care in Djibouti's urban and rural areas](#)

WHO (2014): [Mental Health Atlas Djibouti](#)

Kjønnslemlestelse

Kjønnslemlestelse av kvinner har vært en universell praksis. Offisielle tall viser at over 90 prosent av kvinner i aldersgruppen 15–49 år, er omskåret. Infibulasjon, en av de mest inngripende formene for kjønnslemlestelse, har vært vanlig.

Imidlertid viser studier at omfanget av kjønnslemlestelse er på vei ned. I tillegg til at færre omskjæres i yngre aldersgrupper, har omfanget av infibulasjon gått ned til fordel for mindre inngripende typer.

Kjønnslemlestelse er forbudt i henhold til Djiboutis straffelov (1995) artikkel 333. Lov om vold mot kvinner (2009) gjør det straffbart å ta initiativ til kjønnslemlestelse eller legge til rette for inngrepet. Loven håndheves i liten grad, men har likevel en viktig symboleffekt i arbeidet mot kjønnslemleste.

Landinfo (04.05.2020): [Djibouti – Kjønnslemlestelse \(FGM\)](#)

Dokumenter

Det viktigste ID-dokumentet i dagliglivet i Djibouti er nasjonalt ID-kort. Biometriske ID-kort er under utarbeidelse, men foreløpig ikke innført. Djiboutiske borgere kan søke om ID-kort ved personlig oppmøte hos Direction Générale de la Population et de la Famille i Djibouti. Det er ikke mulig å søke om ID-kort ved djiboutisk utenriksstasjon. Søkeren må legge fram følgende dokumentasjon:

- ID-kort for en eller begge foreldre, evt. dødsattest
- Fødselsattest (ikke eldre enn tre måneder)
- Vigselsattest, skolebevis og bekreftelse på yrke, hvis relevant

Det er nødvendig å ha ID-kort blant annet for å få tilgang til offentlige tjenester i Djibouti, og for en rekke transaksjoner i privat sektor. Man må også ha ID-kort for å stemme ved valg.

Djibouti innførte biometrisk pass i februar 2017. Djiboutiske borgere søker om pass ved Direction de l'Immigration et des Renseignements Généraux. Det er også mulig å søke om pass ved utvalgte utenriksstasjoner. Søkeren framlegger følgende dokumentasjon:

- Nasjonalt ID-kort (søkere over 18 år)
- Fødselsattest og samtykkeerklæring fra foreldrene (søkere under 18 år)
- Studiebevis og bekreftelse på arbeidsforhold, hvis relevant

République de Djibouti: [Identité, Famille](#)

Migrasjon

Djibouti er et viktig transittland for migrasjon på Afrikas horn til den arabiske halvøya. Det store flertallet er etiopiske migranter på vei til Midtøsten eller Vesten, etterfulgt av somaliere og jemenitter. Migrantene kysser grensen inn til Djibouti hovedsakelig ved Galafo og Balho i vest, og ved Assamo i sør. Transittmigrasjonen følger to ulike spor; mens noen migranter velger å reise rett gjennom Djibouti til Jemen, velger andre å oppholde seg i Djibouti (hovedsakelig i Djibouti by og Obock by) i kortere eller lengere tid for å tjene nok penger til videre migrasjon. Djiboutiske myndigheter tolererer at personer uten arbeidstillatelse arbeider i den uformelle økonomien. Arbeid i offentlig sektor, havneadministrasjonen og annet kontraktfestet arbeid er forbeholdt djiboutiske statsborgere eller utlendinger som rekrutteres spesifikt til det formålet.

Det er registrert rundt 30 000 flyktninger i Djibouti. De registrerte flykningene, hovedsakelig somaliere, men også etiopiere, eritreere og jemenitter, bor i flyktingleirene Ali Addeh og Hol Hol. Mange av dem har vært i Djibouti lenge, noen i flere tiår. Leirene administreres av en djiboutisk NGO i samarbeid med UNHCR. Flyktninger har rett til helsehjelp, skolegang og annen assistanse i medhold av en ny flyktinglov fra 2017. Somaliere og jemenitter får automatisk flyktingstatus (prima facie). Status for andre nasjonaliteter bestemmes fra sak til sak.

I realiteten finnes det langt flere migranter og langtidsbesøkende i Djibouti, kanskje så mange som 150 000. Mange av dem bor i bydelen Balballa utenfor Djibouti by. Denne gruppen registrerer seg ikke som flyktninger, men går inn i den uformelle arbeidsstyrken.

Antallet personer som formelt migrerer fra Djibouti har – historisk sett – vært beskjedent, men det er kjent at djiboutiere har søkt asyl i vestlige land som borgere av Somalia. Omfanget av dette er imidlertid uklart. En del reiser til utlandet, særlig Frankrike, for å studere. Ettersom det i dag er vanskeligere enn tidligere å få Schengenvisa til Frankrike eller andre europeiske land, studerer stadig flere djiboutiere i andre afrikanske land.

International Organization for Migration (06.04.2020): [2019 Djibouti Migration Snapshot](#)